

Cirkulärnr: 1990:54
Diariernr: 1990:804
Handläggare: Lars Munters
Lars Meyer
Avdsek: R
R Utveckl
Datum: 1990-04-03
Mottagare: Kommunstyrelsen
Kommunens revisorer
Rubrik: Kontroll av bidragsmottagande föreningars räkenskaper m m

Kontroll av bidragsmottagande föreningars räkenskaper m m

Komrev, Kommunförbundets revisionsavdelning har fått ett antal förfrågningar från framförallt kommunrevisorer i rubricerade angelägenhet. Samtidigt har Komrev i tilltagande omfattning noterat kommunala beslut - vanligen i samband med val av revisorer - av innebörd antingen att de kommunala revisorerna i denna egenskap även skall företa granskning (revision) av räkenskaperna för föreningar som erhåller kommunalt stöd eller att kommunen utser revisor i sådan förening.

Vi har även erfarit, att beslut om revisorsarvoden stundom motiveras med att granskningsuppdrag av detta slag anses ingå i det ordinarie revisorsuppdraget enligt kommunallagen. Som en ytterligare variant har vi uppmärksammat kommunstyrelsebeslut eller t o m fullmäktigebeslut innebärande uppdrag åt revisorerna att granska bidragstagande organisationers räkenskaper.

Då det uppenbarligen föreligger vissa oklarheter kring dessa frågor, vill vi söka klargöra några förhållanden, som kan antas vara av intresse för kommunerna.

REVISORSUPPDRAGET

Revisorsuppdraget enligt kommunallagen avser exklusivt en granskning av den kommunala förvaltningen, dvs nämndernas (förvaltningsorganens) verksamhet, vilken innefattar förvaltning och verkställighet samt beredning.

Uppdrag att vara revisor i förening eller att granska sådan förenings räkenskaper ligger inte inom ramen för det nyssnämnda uppdraget, eftersom det inte är fråga om nämndverksamhet. Detta gäller vare sig om granskningen sker efter val på grund av särskild föreskrift - som exempelvis kan vara förhållandet beträffande bostadsrättsförening - eller på grund av kommunala bestämmelser om bidragsgivning. För dessa fall krävs ett samtycke, oavsett om vederbörande är utsedd till kommunal revisor eller ej. Uppdraget är nämligen civilrättsligt och bygger på avtal. Det är fel att, som ibland sker, utse en person som inte ens tillfrågats.

REVISION ELLER INTERN KONTROLL - ETT VIKTIGT KLARLÄGGANDE

Kommunalt stöd till ungdomsorganisationer och studieförbund utgår i form av bidrag till dessas lokala organisationer. För denna bidragsgivning fastställer kommunfullmäktige normer eller villkor. Ett eller kanske flera kommunala förvaltningsorgan ansvarar sedan för fördelningen av de medel fullmäktige anvisat för ändamålet.

Vid verkställighet av beslut som är förenade med villkor bör givetvis tillses, att villkoren är uppfyllda. Gäller det en bidragsgivning av här avsedd typ kan detta krav måhända modifieras till att en kontroll sker i betryggande omfattning. Detta bör innebära, att viss kontroll årligen företas av den nämnd som anförtrotts uppgiften, i praktiken nämndens tjänstemän. När en kommun efter beslut av fullmäktige börjar en ny verksamhet eller - såsom det här är fråga om - inför en bidragsgivning förknippad med vissa villkor, blir det

förvaltningsorganets sak att tillse, att av fullmäktige fastställda riktlinjer och eventuella av organet antagna kompletterande föreskrifter följs.

Verkställigheten inom kommunalförvaltningen tillkommer, som redan sagts, nämnderna. De åtgöranden som inryms härunder är givetvis av förvaltningskaraktär. Ur denna synvinkel kan det fastslås, att en kontroll av föreningsräkenskaper i syfte att utröna om bidragsvillkor uppfylls är en förvaltningsåtgärd - och icke revision. Som redan anförts avser revisionen en granskning av nämndernas förvaltning. Översatt på här diskuterade förhållanden innebär detta, att kommunrevisionens uppgift i dessa fall är att kontrollera i vilken omfattning och på vilket sätt vederbörande nämnd utövat sin kontroll gentemot föreningarna. Revisorerna ska alltså inte överta nämndernas egen kontrolluppgift.

Förvaltningarna skall alltså ombesörja den interna kontrollen och revisorerna ägna sig åt revision. De förtroendevalda revisorerna ska följaktligen inte väljas till revisorer i olika bidragsmottagande föreningar i kommunen. Deras uppgift är i stället att se till att nämnden ifråga sköter kontrollen av hur bidragsmottagaren uppfyller kommunens villkor.

Om en kommunal revisor av fullmäktige utsetts till revisor i förening eller i ett annat från kommunen fristående rättssubjekt, fullgöres det sistnämnda uppdraget på samma sätt som om vederbörande vore vald av rättssubjektet självt, och det är icke fråga om kommunal revision enligt kommunallagen. Man blir alltså ytterst föreningsmedlemmarnas - inte kommunens - revisor. Det innebär ett olämpligt och oklart juridiskt läge ur kommunalrättslig synpunkt.

En sådan revisor blir underkastad de speciella ansvarsregler som enligt associationsrättsliga bestämmelser gäller för rättssubjektets "egna" revisorer. Sådana bestämmelser finns bl a i aktiebolagslagen och i lagen om ekonomiska föreningar. I huvudsak innebär de, att revisor kan bli skyldig att ersätta skada som föranletts av uppsåt eller av vårdslöshet.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Komrev

Lars Munters

Lars Meyer